

TESER I TIDEN

VÅR TESE: ÅPENHET OG KUNNSKAP OM SEKSUALITET - HINDRER OVERGREP

- På en måte er kanskje også vår tese en **SYNTESE** - i forhold til disse temaene: Seksualitet og overgrep
- Før 70 tallet var seksualitet **ET TABU**. Det ble ikke særlig snakket om til barn og ungdom. Det var **VOKSNE** som hadde seksualitet. Seksuelle overgrep var også **ET TABU** - det ble det heller ikke særlig snakket om.
- Den kunnskapen man fikk om det var at man ble advart mot Lokkemannen. Men det ble ikke formidlet kunnskap om at det han ville gjøre hadde noe med seksuelle overgrep å gjøre. Han var bare farlig og man måtte passe seg for han.
- Seksualundervisning var for det meste **forplantningslære** eller hvordan **hindre** forplantning. En heller teknisk fremstilling av det tekniske. Så mange som vokste opp på den tiden hadde det kanskje som en kollega uttrykte det:
Vi så no noen episoder på finsk fjersyns-teater - det var VÅR seksual- undervisning.
- Så kom 70 - tallet og en **ANTITESE** på en måte til dette TABUET: Nemlig: **SEKSUELL FRIGJØRING!!**
All tabu om seksualitet ble revet bort - alt skulle utprøves og være lov - og ingenting skulle defineres inn i rett eller gal kontekst. Har du lyst - har du lov... var mye av formidlingen

da. Seksuelle overgrep ble dermed også et uklart begrep som nok druknet som tema i iveren etter å sette seksualiteten fri.

- Seksualundervisning har blitt bedre etterhvert og **Trond Viggo** var en eminent aktør her med å formidle på TV på en leken og god måte.

Men fremdeles påstår vi at seksualundervisning mangler det vesentligste:

- Kunnskap om **relasjonene** til seg selv og andre.
 - Om hva som kjennetegner **SEKSUALITET**
 - Og hva som kjennetegner **OVERGREP**
- Seksuelle overgrep har vi også fått mer kunnskap om etterhvert.
- Viktige aktører her har vært bl.a:
 - HERBJØRG WASSMO** - som i sin litteratur skrev om Tora, som opplevde seksuelle overgrep i barndommen. 70 år gammel stod HERBJØRG frem og fortalte: Tora - det er meg. Så det var **en reell og erfart kunnskap** hun formidlet.
 - Ulike fagpersoner** har også bidratt med kunnskap via intervjuer av ungdom som kom inn i hjelpeapparatet pga sine atferdsproblemer - og som det viste seg at det var seksuelle overgrep som hadde forårsaket dette.
 - Seksuelle overgrep i religiøse miljøer har blitt synliggjort ved blant annet **Eva Lundgren** sitt arbeid.
 - Flere som har opplevd seksuelle overgrep sier i dag i fra - i alle samfunnslag.
 - Flere blir trodd - og det blir aksjonert og pågrepet overgripere.
 - Eksempler er: **Lommemannsaken - Overgrep i den katolske kirke og Dark Room saken nylig.**

- **SMISO-sentre** er blitt etablert over hele landet. 22 stk. En anerkjennelse om at dette skjer - har skjedd og at behovet for å fortelle og få hjelp er tilstede.
- Vår erfaring fra arbeidet vårt med menn og kvinner er at mange opplever dessverre overgrep i **BARNDOM** og i **UNGDOMSTID**.
- Mange har bært på disse opplevelsene aleine i årevis fordi de **IKKE VISSTE** at det var seksuelle overgrep.
- Det har ikke blitt formidlet kunnskap til barn og unge i seksualundervisning om:
 - Når er det **seksualitet?**
 - Når er det **overgrep?**
- I overgrep har barn og unge gjerne blitt fortalt av overgriper - **at det var noe annet; Eks:” Jeg er jo bare god med deg.”**
- **Vi** har spurt mange - **og andre faggrupper** har spurt mange: Tenkte du noen gang på å fortelle det du opplevde til f.eks mor/far/lærer?
Svaret er ofte det samme:
“Hvordan kunne jeg fortelle dem om seksuelle overgrep - når jeg ikke kunne snakke med dem om seksualitet?”

ALTSÅ: NÅR SEKSUALITET = TABU
DA BLIR OGSÅ OVERGREP = TABU

Dette er et viktig relasjons-par

- Ungdom som **bruker mindre barn** i sin pubertets utprøving. Har noen fortalt barn og ungdom at det er galt?
- **Søskenincest** - som bare utvikler seg slik. Snakker noen til barn om sånt?

- Overgrep i maktposisjoner. Der man utnytter sin stilling, posisjon og makt til overgrep; Ledere, lærere, prester, sjefer, etc. Det er ofte formidlet som seksualitet. **Det er det IKKE**. Det er påført seksualitet. Det er makt.
- Barn og unge kan også bli grenseoverskridende og forgripe seg - **fordi vi voksne** IKKE er åpen med dem om seksualitet og veileder dem.
- Vår seksuelle utvikling er aktiv **HELE** livet
- **BARN** har seksualitet - og er nysgjerrig på egen/andres kropp og utforsker i lek med andre(doktorlek)
- **UNGDOM** har seksualitet - og er nysgjerrig på eget og det annet kjønn. De blir kjærester og Prøver ut nærhet.
- **VOKSNE** har seksualitet og lever den ut i likeverdige forhold.
- **ALLE TRENGER KUNNSKAP - PÅ SITT STADIET**
- Barn og unge trenger ikke bare kunnskap om seksualitet fordi de skal bli voksne. De trenger kunnskap om seksualitet der de **ER** - i sin UTVIKLING.
- **VÅR PÅSTAND ER:**
- **Hvis vi hadde fått til** en bedre åpenhet om seksualitet
- **Gitt barn og unge** kunnskap og veiledning i hvordan de kan vite hva som er:
INNAFOR= SEKSUALITET og hva som er
UTAFOR= OVERGREP
- Og dette blir **gitt dem i den kultur de lever i** - i skole - i fritidsarena etc - slik at de hører det samme - og kan få en felles kultur for dette -
- Så hadde det **forebygget overgrep.**
- Forebygging av overgrep må komme inn med kunnskap om hva det er:

- Lokkemannen som jeg nevnte at vi ble advart mot - han er den **MINST** farlige! Han utgjør **15%** av de som forgriper seg på barn og unge.
- **Det vi ikke har vært god på** å formidle kunnskap om er:
 - **85%** av de som forgriper seg på barn og unge er:
 - Nærmeste familie
 - Slekt
 - Naboer
 - Venner
 - Ledere i org, skole, arb.pl, bhg
- Overgripere har fått **et nytt medium**: INTERNETT - der de manipulerer barn og unge til å tro at de er på samme alder og tilbyr vennskap.
- Det er vanlige folk! Det bekrefter også Dark Room saken.
- Overgrep skjer altfor mange:
 - 1 av 5 jenter og 1 av 10 gutter** før de har fylt 18 år
 - **30-50%** av overgriperne er barn/unge selv
 - **5-15%** av overgriperne er kvinner
- Det er **et rett bilde** av hvordan det er.
- Derfor må vi være åpen med barn og unge og si:
 - At de aller fleste voksne **ER trygge og gode voksne** som vil barn vel
 - **MEN** - det er **noen voksne som ikke ER** god med barn
 - Og de utnytter barn og unge for å tilfredstille sine egne behov
 - Voksne **HAR INGEN TING** MED BARN ELLER UNGES SEKSUALITET Å GJØRE!!
- Barn og unge har i altfor mange år lurt på om de kan si det til noen voksne at de har opplevd overgrep.

- Voksne **må ta ansvar for** å si at de kan og skal si i fra
- Denne åpenheten om dette er et voksent ansvar
- Det er ikke bare galt at voksne gjør overgrep - **DET ER EN STAFFBAR HANDLING!!**
- Vi må kalle ting ved rette navn
- Vi må si at hvis eldre barn og voksne gjør noe med barn/unges private områder eller ber barn/unge gjøre noe med den voksnes private områder - **ER ULOVLIGE BERØRINGER OG ER DET EN STRAFFBAR HANDLING** - og da må barn si i fra til en TRYGG voksen. Gjøre oss til Trygge voksne ved å si til barn: Jeg vil at du skal vite at du kan komme til meg!
- Denne kunnskapen trenger barn å få vite!
- Barn og unge må få kunnskap om
- At de må ha **RESPEKT** for egen kropp
- Og dermed **respekt for andres kropp**
- At vi har **PRIVATE OMRÅDER** og det er også **MUNN** (fordi mange overgrep av barn er orale overgrep)
- **OG AT RIKTIG SEKSUALITET I ALLE ALDRE HAR KJENNETEGNENE:**

LIKEVERDIG - FRIVILLIG - LYSTBETONT FOR BEGGE

- **OG OVERGREP HAR KJENNETEGNENE:**

LURT - TRUET - OVERTALT

- **BARN MÅ FÅ TIDLIG KUNNSKAP OM:**
- **GODE OG VONDE BERØRINGER**
- **OG ULOVLIGE BERØRINGER**
- **FORSKJELL PÅ GODE OG VONDE HEMMELIGHETER**
- **OG AT OVERGREP SKAPER VONDE HEMMELIGHETER DE MÅ SI FRA OM**

- Det er vi voksne som må ta ansvar for å
- **BRYTE TABUET om**
- **SEKSUALITET og dermed OVERGREP**
- Ellers er vi på feil side av kampen

- **Les I. M. Thorkildsen 4 linjer**

- Vi må skape en åpenhet ved å **gi barn språk til å fortelle** - ved å gi dem kunnskap!!

- Vi må snakke om seksualitet som **DET GODE**
- Om overgrep - som **DET DET ER: Vold, Makt, Seksualisert Vold og Makt**

- Snakke med barn og gi kunnskap om den seksuelle utviklingen som
- **De skal verne om**
- Som ingen skal få forkludre

- Overgrep - **forkludrer** for mange som opplever det - det naturlige forholdet til egen kropp og egen seksualitet
- Løft seksualiteten - som noe som skal vernes om

- Det forkludrer også for mange **forståelsen av seg selv** - som utnyttet og dermed en opplevelse av forringet verdi. Det er krenkelse!

- Barn og unge **SØKER** kunnskap om seksualitet

- Når vi voksne ikke gir dem åpenhet og kunnskap - går mange til feilkilder som f.eks porno.

- **Vi må ta ansvar for å formidle riktig kunnskap**
- Når barn/unge vet hva som er rett
- Blir det tydelig hva som ikke er det

- I dag lever vi i et flerkulturelt samfunn
- Det krever en kunnskap om at seksualiteten er knyttet til **KULTUR - TRADISJON - RELIGION**
- Kunnskap vil kunne peke på den respekt man må ha i dag
- For **EGEN** seksualitet
- For **ANDRES** seksualitet
- For å **IKKE** krenke hverandre
- Seksuelle overgrep **skjer med de sårbare**
- **Barn/Unge**
- **De som er avhengige av andre**
- Mange har blitt krenket og opplevd seksuelle overgrep **der de søkte hjelp for sin sårbarhet**
- Kunnskap og åpenhet vil sette ord på det som vi vet skjer - men ikke er satt tydelig nok ord på
- Åpenhet og kunnskap må til for å
- **Verne våre barn/Unge/Sårbare**
- For å sette ord på **maktrelasjoner** og kalle en spade - for en spade - som vi sier i >Bergen
- **DET VIL VÆRE Å TA MAKTEN fra** overgripere - som i dag - kan være trygg på at barn og unge **ikke vet nok** hva dette er
- Eller overgripere som sier til barn at det de opplever ved overgrep er:
 - NORMALITET
 - SEKSUALITET
 - GODHET
- **DET ER DET IKKE!!!!!!!!!!!!**

- Vi må gi barn **RETT KUNNSKAP** om hva seksualitet **ER!!!**
- **Dermed og mulighet** til å gjenkjenne når det er overgrep

- **VI PÅSTÅR:**

**ÅPENHET OG KUNNSKAP
OM SEKSUALITET -**

**SKAPER ET VIKTIG
SIKKERHETSNETT**

FOR Å HINDRE SEKSUELLE OVERGREP!!